

RUH SAĞLIĞI HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN ÇALIŞMA ORTAMINA GÖRE TÜKENMİŞLİK VE AGRESYONUN ALGISININ İNCELENMESİ

Seda Tek Sevindik¹, Mustafa Kurt²

¹*Istanbul Medeniyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü/ Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalı*

²*Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh sağlığı ve Hastalıkları Kliniği, Trabzon*

Giriş: Ruh sağlığı alanında hizmet veren hemşirelerin iş ortamına ilişkin algıları, tükenmişlik düzeyleri ve agresyonu algılama biçimleri, mesleki doyum ve hasta bakım kalitesi açısından önemli belirleyiciler arasında yer almaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmada, ruh sağlığı ve hastalıkları hastanesinde kapalı servis olarak adlandırılan yatan hasta kliniklerinde ve diğer birimlerde çalışmakta olan hemşirelerin çalışma ortamı algıları, tükenmişlik durumları ve agresyon algılarının karşılaştırılması amaçlanmıştır.

Yöntemler: Tanımlayıcı, kesitsel desende planlanan çalışmanın evrenini Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi'nde çalışan hemşireler oluşturmuştur. Araştırma, dahil edilme kriterlerini sağlayan ve gönüllü olarak katılan, Ağustos–Kasım 2023 tarihleri arasında aktif görev yapan 129 hemşire ile yürütülmüştür. Veriler; “Sosyodemografik Veri Formu”, “Çalışma Ortamı Ölçeği”, “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” ve “Agresyon Algılamaları Ölçeği” ile toplanmıştır. Çalışma için Adana Şehir Hastanesi Etik Kurulu'ndan 06.07.2023 tarihli, 2692 sayılı etik onam alınmıştır.

Sonuçlar: Araştırmaya katılan 23–56 yaş arası hemşirelerin %64,3'ü kapalı birimlerde çalışmakta, %76,7'si lisans mezunu, %79,1'i kadın, %62,8'i evlidir. Katılımcıların %81,4'ü mesleğini isteyerek seçmiş, %83,7'si gündüz-nöbet usulü çalışmakta, %45'i fazla mesai yapmakta, %55,8'i çalışma koşullarından

memnundur. Ayrıca %87,6'sı mevcut biriminde çalışmaya devam etmek istemekte, %69,8'i ise hastalardan gelen agresyona maruz kaldığını belirtmiştir. Hemşireler kapalı ya da açık birimlerde çalışma durumuna göre değerlendirildiğinde hemşire grupları arasında; çalışma ortamı ölçeği fiziksel kaynaklar alt ölçeği puan ortalamalarında ($p < 0,001$), Maslach tükenmişlik ölçeği duygusal tükenme ($p=0,002$) ve duyarsızlaşma alt ölçek puanlarında ($p=0,028$) istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu; çalışma ortamı ölçeği toplam puan ve çalışan korkuları, kalite yönetimi, mesleki ilişkiler, iş doyumunu alt ölçekleri ile Maslach tükenmişlik ölçeği kişisel başarı alt ölçeği puanlarında ve Agresyon algılamaları ölçeği disfonksiyonel ve fonksiyonel alt ölçek puan ortalamalarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı belirlendi ($p > 0,05$).

Tartışma ve Sonuç: Kapalı birimlerde çalışan hemşirelerin duygusal tükenmişlik düzeylerinin daha yüksek olması ve fiziksel kaynaklara erişimlerinin daha sınırlı algılanması, bu birimlerde çalışan hemşirelere yönelik kaynakların artırılması, duygusal destek mekanizmalarının güçlendirilmesi ve iş yükünün dengelenmesi gibi önlemleri gerekli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Psikiyatri hemşireleri, çalışma ortamı, tükenmişlik düzeyi, agresyon algıları